

TEXTE ADOPTATE

P8_TA(2017)0438

Statul de drept în Malta

Rezoluția Parlamentului European din 15 noiembrie 2017 referitoare la statul de drept în Malta (2017/2935(RSP))

Parlamentul European,

- având în vedere articolele 2, 4, 5, 6, 9 și 10 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE),
- având în vedere articolul 20 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE),
- având în vedere articolele 6, 7, 8, 10, 11, 12 și 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene,
- având în vedere Convenția europeană a drepturilor omului (CEDO) și jurisprudența aferentă a Curții Europene a Drepturilor Omului,
- având în vedere Rezoluția sa din 16 ianuarie 2014 referitoare la cetățenia UE de vânzare¹,
- având în vedere Declarația universală a drepturilor omului și numeroasele tratate ale ONU privind drepturile omului, care sunt obligatorii pentru toate statele membre,
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 11 martie 2014 intitulată „Un nou cadru al UE pentru consolidarea statului de drept” (COM(2014)0158),
- având în vedere dezbaterile în ședința plenară din 24 octombrie 2017 cu privire la libertatea mass-mediei în Malta,
- având în vedere dezvoltările din „Panama Papers” și „dosarele Malta” făcute de Consorțiul Internațional al Jurnaliștilor de Investigație și de Rețeaua Europeană de Jurnalism de Investigație;
- având în vedere Rezoluția sa din 25 octombrie 2016 conținând recomandări adresate Comisiei referitoare la crearea unui mecanism al UE pentru democrație, statul de drept

¹ JO C 482, 23.12.2016, p. 117.

și drepturile fundamentale¹,

- având în vedere rezoluția sa din 24 octombrie 2017 referitoare la măsurile legitime de protecție a avertizorilor care acționează în interesul public atunci când divulgă informații confidențiale ale întreprinderilor și ale organismelor publice²,
 - având în vedere raportul și recomandările Comisiei de anchetă pentru examinarea pretensei încălcări a normelor de drept sau a administrării defectuoase în aplicarea dreptului Uniunii în legătură cu spălarea de bani, evitarea sarcinilor fiscale și evaziunea fiscală (Comisia PANA) și anexa la raportul privind misiunea comisiei în Malta,
 - având în vedere articolul 123 alineatul (2) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât Uniunea Europeană este întemeiată pe valorile respectului pentru demnitatea umană, libertate, democrație, egalitate, statul de drept și pe respectul pentru drepturile omului și întrucât aceste valori sunt universale și comune pentru statele membre;
 - B. întrucât Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene face parte din dreptul primar al UE; întrucât libertatea de exprimare și libertatea și pluralismul mass-mediei sunt consacrate în articolul 11 din Carta drepturilor fundamentale și articolul 10 din Convenția europeană a drepturilor omului (CEDO); întrucât, în conformitate cu articolul 2, articolul 3 alineatul (1) și articolul 7 din TUE, Uniunea are posibilitatea de a acționa pentru a-și proteja valorile comune pe care se întemeiază; întrucât mecanismul statului de drept ar trebui aplicat cu o forță egală tuturor statelor membre;
 - C. întrucât UE este un sistem constituțional care funcționează pe baza prezumției de încredere reciprocă, și anume a faptului că statele membre vor acționa în conformitate cu democrația, statul de drept și drepturile fundamentale;
 - D. întrucât independența justiției este consacrată la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale și la articolul 6 din CEDO și reprezintă o cerință esențială a principiului democratic al separării puterilor;
 - E. întrucât Daphne Caruana Galizia, jurnalist și blogger maltez în domeniul investigațiilor anticorupție, a fost asasinată într-un atac cu mașină capcană la 16 octombrie 2017;
 - F. întrucât acest asasinat a condus la demonstrații de stradă și proteste ale societății civile în Malta, cerând justiție, responsabilitate și respectarea statului de drept;
 - G. întrucât Raportul de țară pe 2016 privind Malta al Instrumentului de monitorizare al pluralismului mass-mediei a identificat un nivel mediu (aproape ridicat) de risc în ceea ce privește pluralitatea pe piață și independența politică și a identificat factori de agravare a riscului legați de lipsa datelor privind piața mass-media, lipsa protecției și a autoreglementării jurnaliștilor și a autonomiei editoriale, deținerea directă de către grupuri politice a unor mijloace de comunicare în masă și lipsa politicii privind

¹ Texte adoptate, P8_TA(2016)0409.

² Texte adoptate, P8_TA(2017)0402.

competența mediatică¹;

- H. întrucât clasamentul mondial pe 2017 al libertății presei (publicat de organizația Reporteri fără frontiere) identifică legile din Malta privind defăimarea, care prevăd amenzi sau pedepse cu închisoarea și sunt utilizate frecvent, în special de către politicieni împotriva jurnaliștilor, ca unul dintre factorii-cheie care limitează libertatea de exprimare în Malta²;
- I. întrucât Parlamentul Maltei dezbate, în prezent, un proiect de lege propus de Guvernul Maltei care elimină infracțiunea de calomnie și introduce o interdicție ad hoc asupra recurgerii la orice tip de măsuri sau mandate preventive în acțiunile legate de calomnie sau de defăimare în toate legile³;
- J. întrucât Daphne Caruana Galizia s-a confruntat cu numeroase acuzații de calomnie aduse de reprezentanți politici din întregul spectru politic maltez;
- K. întrucât, în acest an conturile bancare ale dnei Caruana Galizia au fost înghețate printr-un ordin judecătoresc de dispunere a unor măsuri preventive într-un caz de calomnie deschis de un ministru, înainte de pronunțarea sentinței în cauza respectivă;
- L. întrucât organe mass-media din Malta au raportat presiuni puternice din partea Pilatus Bank, care se află în centrul unor acuzații de spălare de bani, pentru a retrage sau a elimina știrile referitoare la respectiva bancă; întrucât Pilatus Bank a inițiat o acțiune în justiție în SUA împotriva mass-mediei malteze pentru afectarea reputației sale; întrucât scurgerea unui raport de conformitate al Unității de analiză a informațiilor financiare (FIAU) arată că clienții Pilatus Bank sunt, în principal, persoane expuse politic din Azerbaidjan, dar că banca nu a aplicat precauția sporită privind acești clienți, astfel cum se prevede în Directiva privind combaterea spălării banilor (DCSB); întrucât un parlamentar al puterii a solicitat o investigație în legătură cu denunțatorul FIAU;
- M. întrucât, înainte de asasinarea Galiziei Daphne Caruana, un denunțator aflat în centrul acuzațiilor de corupție și spălare de bani legate de persoanele expuse politic în Malta a fugit din țară;
- N. întrucât guvernul maltez a pus în aplicare Legea din 2013 privind protecția avertizorilor⁴, fiind unul dintre puținele state membre ale UE care au consacrat prin lege măsuri specifice pentru protecția denunțatorilor;
- O. întrucât, în conformitate cu legislația și constituția Maltei, șeful poliției este numit de către primul-ministru, procurorul-general este numit de președinte cu avizul prim-

¹ Nenadic, Iva, 2016 „Instrumentul de monitorizare al pluralismului mass-mediei pe 2016 - Monitorizarea riscurilor pentru pluralismul mass-media în UE și în afara UE. Raport de țară: Malta” Centrul pentru pluralism și libertate în mass-media. Poate fi descărcat la adresa <http://cmpf.eu.eu/media-pluralism-monitor/mpm-2016-results/malta/>

² A se vedea <https://rsf.org/en/malta>.

³ Guvernul Maltei, o lege intitulată „UN ACT care prevede actualizarea reglementărilor privind mass-media și defăimarea și chestiunile indirecte sau auxiliare legate de acestea”, articolul 26 alineatul (6). A se vedea <http://justiceservices.gov.mt/DownloadDocument.aspx?app=lp&itemid=28292&l=1>.

⁴ A se vedea <http://www.justiceservices.gov.mt/DownloadDocument.aspx?app=lp&itemid=25151&l=1>.

ministrului și magistrații sunt numiți, începând cu anul 2017, după ce o comisie a examinează nominalizările înainte de numire¹; întrucât independența autorităților de asigurare a respectării legii și a justiției în Malta poate fi compromisă prin faptul că guvernul are competența de a numi șeful poliției, șeful FIAU și procurorul-general;

- P. întrucât diferite rapoarte de presă au subliniat faptul că un mare număr de locuri de muncă în întreprinderile publice malteze au fost create cu câteva săptămâni înainte de alegerile din iunie 2017, ridicând suspiciuni privind motivele electorale ale acestui fapt;
- Q. întrucât Malta a refuzat să participe la instituirea Parchetului European (EPPO), un organism independent al Uniunii, având competența de a cerceta și de a urmări penal cazurile de fraudă la nivelul UE și alte infracțiuni care afectează interesele financiare ale Uniunii;
- R. întrucât dezvăluirile „Panama Papers” din aprilie 2016 au arătat că un număr total de 714 societăți legate de Malta sunt enumerate în baza de date „Panama Papers” a Consorțiului Internațional al Jurnaliștilor de Investigație; întrucât aceste documente includeau dezvăluiri cu privire la un ministru actual, un fost ministru din administrația precedentă și alți demnitari;
- S. întrucât Parlamentul European a organizat o misiune în Malta în februarie 2017, în cadrul anchetei sale în scandalul „Panama Papers”; întrucât această delegație a concluzionat în raportul de misiune că există motive de a considera că forțele de poliție malteze nu dispun de mijloacele necesare pentru a-și îndeplini sarcinile în mod optim, sugerând un posibil caz de administrare defectuoasă; întrucât această delegație a luat act de faptul că numărul condamnărilor și confiscărilor legate de spălarea banilor în Malta pare deosebit de scăzut în raport cu numărul mediu de sesizări trimise de FIAU poliției; întrucât un oficial al guvernului și un fost ministru au refuzat cererea de a se întâlni cu Comisia PANA în timpul acestei misiuni;
- T. întrucât, în mai 2017, au fost publicate două rapoarte confidențiale din 2016 ale FIAU din Malta, potrivit cărora există motive întemeiate de suspiciune de spălare a banilor legate de un funcționar guvernamental; întrucât un al treilea raport, publicat în același timp, detaliază ancheta realizată la fața locului, la sediul *Pilatus Bank*, de către FIAU, în urma căreia s-ar fi constatat încălcarea de către bancă a legislației malteze privind combaterea spălării banilor; întrucât procesul de acordare a licenței băncii *Pilatus Bank* a durat mai puțin decât timpul mediu necesar pentru a asigura conformitatea cu standardele prevăzute de Directiva privind cerințele de capital;
- U. întrucât șeful FIAU și comisarul de poliție, poziții ocupate direct de către guvern, au demisionat la scurt timp după finalizarea acestor rapoarte; întrucât poliția nu a inițiat nicio anchetă cu privire la aceste acuzații grave de spălare a banilor aduse la adresa unor persoane expuse politic, printre care un membru al guvernului; întrucât magistrații au fost numiți în cazurile menționate mai sus; întrucât doi membri ai personalului FIAU au fost concediați în urma dezvăluirii în presă a rapoartelor FIAU;
- V. întrucât Comisia Europeană a fost informată cu privire la aceste acuzații cel târziu în iunie 2017, solicitându-i-se să realizeze cercetări suplimentare cu privire la Malta și la

¹ Legea nr. XLIV din 2016, articolul 5 alineatul (96A)
<http://www.justiceservices.gov.mt/DownloadDocument.aspx?app=lp&itemid=27835&l=1>

respectarea și punerea în aplicare adecvată de către aceasta a celei de a treia Directive privind combaterea spălării banilor și a Directivei privind cerințele de capital;

- W. întrucât cetățenia UE constituie una dintre cele mai mari realizări ale UE și întrucât, conform tratatelor, chestiunile referitoare la reședință și la cetățenie intră exclusiv în competența statelor membre; întrucât UE are competența de a monitoriza practicile anticorupție ale statelor membre;
- X. întrucât, potrivit jurisprudenței consacrate a Curții de Justiție a Uniunii Europene, este la latitudinea fiecărui stat membru să stabilească, luând în considerare în mod adecvat dreptul Uniunii, condițiile pentru dobândirea și pierderea cetățeniei sale; întrucât, de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Maastricht, acordarea cetățeniei unui stat membru înseamnă, de asemenea, acordarea cetățeniei UE, care este însoțită de drepturi suplimentare solide, ceea ce înseamnă că deciziile de naturalizare pronunțate de un stat membru au consecințe asupra celorlalte state membri și asupra UE;
- Y. întrucât guvernul maltez a creat în 2014 un Program pentru investitorii individuali, prin cetățenia malteză și a UE este vândută resortisanților țărilor terțe la prețul de 650 000 EUR; întrucât lista persoanelor care au primit cetățenia pe această cale rămâne neclară deoarece, pe lista cu cetățenii naturalizați publicată, nu se indică modalitatea de obținere a cetățeniei; întrucât un raport al FIAU din 2016 care a fost dezvăluit a generat preocupări cu privire la posibila corupție în administrarea acestui program;
- Z. întrucât guvernul a însărcinat cu gestionarea acestui Program pentru investitorii individuali compania *Nexia BT*, un intermediar care, potrivit *Panama Papers*, a inițiat fiducii și societăți *offshore* pentru persoane expuse politic din Malta, printre care un membru al guvernului; întrucât, potrivit *Panama Papers*, *Nexia BT* nu a respectat obligația de diligență în ceea ce privește furnizarea tuturor informațiilor necesare pentru identificarea beneficiarului real;
- AA. întrucât raportul „De la suspiciune la acțiune - creșterea impactului operațional al informațiilor financiare” (*From suspicion to action - converting financial intelligence into greater operational impact*) elaborat de Grupul de informații financiare al Europol subliniază faptul că anumite părți, printre care organizații criminale, au abuzat de anumite aspecte legate de industriile din Malta bazate pe internet pentru a spăla produsele infracțiunii; întrucât acest lucru nu are trebui interpretat ca fiind un fenomen întâlnit în industrie în ansamblul său,
 1. condamnă cu fermitate asasinarea jurnalistei Daphne Caruana Galizia și invită guvernul maltez să aloce toate resursele necesare pentru a aduce autorii acestei crime în fața justiției;
 2. solicită o anchetă internațională independentă privind asasinarea jurnalistei Daphne Caruana Galizia; recunoaște demersurile autorităților malteze, care au invitat organismele internaționale de aplicare a legii, inclusiv Biroul Federal de Investigații al SUA, și specialiști criminaliști din Țările de Jos să participe la această anchetă; solicită implicarea deplină a Europol în cadrul anchetei pe întreaga perioadă de desfășurare a acesteia;
 3. ia act de faptul că protecția jurnaliștilor de investigație și a denunțătorilor este în interesul vital al societății; invită autoritățile malteze și toate statele membre ale UE să asigure protejarea siguranței personale și a mijloacelor de trai ale jurnaliștilor și

denunțătorilor;

4. solicită Conferinței președinților să instituie „Premiul european Daphne Caruana Galizia pentru jurnalismul de investigație”, care să se acorde anual pentru activități remarcabile în domeniul jurnalismului de investigație în Europa;
5. regretă faptul că situația din Malta din ultimii ani a condus la îngrijorări serioase cu privire la statul de drept, democrație și drepturile fundamentale, inclusiv libertatea presei și independența poliției și a sistemului judiciar;
6. invită Comisia să inițieze un dialog cu guvernul maltez cu privire la funcționarea statului de drept în Malta și să asigure respectarea valorilor europene; invită Comisia să mențină Parlamentul pe deplin informat cu privire la evaluările sale; reiterează necesitatea unui proces regulat de monitorizare și de dialog cu participarea tuturor statelor membre, în scopul protejării valorilor fundamentale ale UE, și anume democrația, drepturile fundamentale și statul de drept, proces care să implice Consiliul, Comisia și Parlamentul, astfel cum s-a propus în Rezoluția Parlamentului din 25 octombrie 2016 conținând recomandări adresate Comisiei referitoare la crearea unui mecanism al UE pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale (Pactul UE pentru DSF);
7. regretă faptul că mai multe acuzații grave de corupție și de încălcare a obligațiilor privind combaterea spălării banilor și supravegherea bancară nu au fost investigate de poliție în Malta, ceea ce reprezintă o amenințare la adresa statului de drept în acest stat membru; recunoaște că există mai multe anchete judiciare în curs cu privire la unele dintre aceste acuzații; regretă în special faptul că, în Malta, nu a existat până în prezent nicio anchetă de poliție cu privire la dezvăluirile *Panama Papers* și privind persoanele expuse politic din rapoartele FIAU făcute publice și ia act de faptul că unele dintre persoanele al căror nume apare în rapoartele FIAU rămân în continuare în guvern; invită comisarul de poliție din Malta să deschidă o astfel de anchetă;
8. ia act de observațiile președintelui Curții Supreme din Malta în ceea ce privește statul de drept și susține afirmația acestuia potrivit căreia, fără aplicarea corespunzătoare a legii, statul de drept nu poate fi garantat în Malta¹;
9. își exprimă îngrijorarea cu privire la raportul elaborat de Comisia PANA în urma vizitei sale în Malta, în care se afirmă că instituțiile publice responsabile cu asigurarea conformității și cu chestiunile referitoare la fraudă și la infracțiunile financiare sunt extrem de politizate;
10. solicită Comisiei să verifice dacă Malta respectă cea de a treia DCSB și Directiva privind cerințele de capital; ia act de faptul că Malta este unul dintre statele membre împotriva cărora Comisia a inițiat acțiuni de constatare a neîndeplinirii obligațiilor pentru netranspunerea celei de a patra DCSB până la termenul-limită de 26 iunie 2017; recunoaște că această transpunere este în curs;
11. invită autoritățile malteze să participe la activitatea desfășurată de EPPO, pentru a coopera cu celelalte state membre participante în vederea combaterii fraudei la nivelul UE și a celorlalte infracțiuni care afectează interesele financiare ale Uniunii;

¹

<http://www.independent.com.mt/articles/2017-10-02/local-news/Chief-Justice-boldly-speaks-out-about-rule-of-law-need-for-proper-law-enforcement-6736179695>

12. invită autoritățile de supraveghere și autoritățile judiciare malteze să ancheteze procesul de acordare a licenței băncii *Pilatus Bank*, în special în ceea ce privește îndeplinirea condițiilor de onorabilitate și de capacitate profesională impuse organismelor de conducere ale instituțiilor financiare, astfel cum se menționează în Directiva privind cerințele de capital, și să verifice conformitatea *Nexia BT* cu DCSB;
13. reiterează preocuparea exprimată în mod frecvent de deputații din Parlamentul European cu privire la cetățenia acordată prin programe de investiții în general, inclusiv în Malta și în alte state membre ale UE; invită Malta să indice în mod clar persoanele care au cumpărat un pașaport maltez și toate drepturile care decurg din acesta și să precizeze garanțiile instituite pentru a se asigura că toți acești noi cetățeni au petrecut cu adevărat un an în Malta înainte de achiziționarea pașaportului; invită Comisia să monitorizeze acest tip de programe de cetățenie din statele membre, deoarece acestea din urmă trebuie să țină seama în mod corespunzător de dreptul Uniunii atunci când își exercită competențele în domeniul cetățeniei;
14. invită Malta și toate celelalte state membre să garanteze că se acordă prioritate luptei împotriva evaziunii fiscale și că acestei cauze îi sunt alocate toate resursele necesare;
15. regretă decizia Comisiei de a nu publica Raportul UE privind combaterea corupției în 2017;
16. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, guvernelor și parlamentelor statelor membre, Consiliului Europei, precum și Președintelui Republicii Poloniei.